

**Richtlijnen bij aankomst / vertrek / verhalen van
zeeschepen van de haven van Harlingen.**

2025

Richtlijnen bij aankomst / vertrek / verhalen van zeeschepen

Doel

Kaders vaststellen voor het verlenen van toestemming voor het binnenlopen, verhalen en/of vertrekken van zeeschepen in de haven van Harlingen. Deze richtlijnen dienen als basis voor de besluitvorming, waarbij overleg tussen de betrokken partijen voorop staat.

Inleiding

In 2011 zijn richtlijnen opgesteld voor bezoekende zeeschepen met betrekking tot de vaart door de haven en daarvoor geldende criteria. Deze richtlijn is in eerste instantie opgesteld als algemeen richtsnoer voor besluitvorming maar naar aanleiding van een aantal voorvallen per 1 mei 2017 middels een vaststellingsbesluit bindend geworden. In 2019 zijn de richtlijnen voor aankomst en vertrek in de haven van Harlingen in gezamenlijk overleg met de loodsen voor het laatst aangepast en vastgesteld. Vanaf 21 december 2021 is het criterium over het zicht van minder dan 1000 meter voor ontheffing sleepbootassistentie voor categorie 2 schepen tussen 100 en 125 meter komen te vervallen. Slecht zicht is daarmee geen criterium meer voor categorie 2 schepen.

Vanuit het loodswezen is aangedrongen op actualisatie van de richtlijnen, zodat men een instrument heeft om de agent / kapitein / reder te wijzen op de verplichte maatregelen. Gestreefd wordt de gestelde voorwaarden zo veel mogelijk af te stemmen op het vergunningstelsel van Rijkswaterstaat Noord-Nederland voor de vaart over de Waddenzee. De uiteindelijke beslissing wordt genomen door de dienstdoende havenwachter op de Verkeerspost / havenmeester, na consultatie van de betrokken registerloods. Hierbij zal de veilige vaart ten allen tijde voorrang krijgen boven economische belangen.

Wet- en regelgeving

Voor de vaarweg van zee naar Harlingen is in het BPR (art.9.02 en bijlage 13) bepaald dat de maximale lengte 140m bedraagt en de maximale diepgang 6m. Voor schepen die deze maten overschrijden kan Rijkswaterstaat ontheffing verlenen, hieraan kunnen voorschriften worden verbonden.

Voor de havens van Harlingen zijn geen maximale maten vastgelegd in wet- en regelgeving. De Havenverordening biedt de havenmeester (gemandateerd door B&W) de mogelijkheid om aanvullende beperkingen en maatregel op te leggen m.b.t. de toegestane afmetingen, loodsplicht en sleepbootassistentie.

Voorwaarden / criteria voor schip en de heersende weersomstandigheden

Categorieën

- 1 = zeeschepen lengte over alles tot 100m.
- 2 = zeeschepen lengte over alles 100 – 125m.
- 3 = zeeschepen lengte over alles >125m.

Cat. 1 (< 100 meter)

Door het bevoegd gezag worden geen beperkende maatregelen opgelegd. Indien de omstandigheden hiertoe aanleiding geven, neemt de registerloods / kapitein contact op met de verkeerspost / havenmeester. Deze besluit of nadere maatregelen worden opgelegd.

Cat. 2 (100-125 meter)

Max. windkracht = 8 Beaufort

Min. sleepbootcapaciteit (min. 8 ton Bollard Pull):

- Met boegschroef = 1 sleepboot
- Zonder boegschroef = 2 sleepboten

Aanvullende maatregelen / beperkingen of ontheffingen door de verkeerspost / havenmeester na overleg met registerloods.

Cat. 3 (> 125 meter)

A: Max. windkracht = 4 Beaufort

Min. zicht = 1000 meter

Min. sleepbootcapaciteit (min. 8 ton Bollard Pull):

- Met boegschroef = 2 sleepboten
- Zonder boegschroef = 3 sleepboten

B: Max. windkracht = 7 Beaufort

Min. zicht = 1000 meter

Min. sleepbootcapaciteit (min. 8 ton Bollard Pull):

- Met boegschroef = 3 sleepboten
- Zonder boegschroef = 4 sleepboten

Aanvullende maatregelen / beperkingen of ontheffingen door de verkeerspost / havenmeester na overleg met registerloods / kapitein.

De Yed Prior (categorie 3) heeft toestemming om t/m windkracht 5 Beaufort met 1 sleepboot de haven aan te lopen en/of te vertrekken. Dit wel altijd in overleg met de verkeerspost, afhankelijk van het verkeersbeeld in de haven, en de aanvraag dient minimaal 2 uur voor aankomst / vertrek telefonisch door de loods bij de verkeerspost te worden gedaan.

Noot: Schepen met een lengte van meer dan 140 meter mogen buiten de haven varen met toestemming van Rijkswaterstaat tot maximaal windkracht 6 Beaufort.

Proefvaart

Zeeschepen die voor het eerst gaan proefvaren na oplevering of die gaan proefvaren nadat werkzaamheden zijn uitgevoerd aan de voortstuwingsinstallatie of aan de stuurinrichting moeten assistentie hebben van minimaal 1 sleepboot.

Beschikbaarheid van de vaarweg.

Knelpunten zijn vooral:

- de westelijke ligplaats aan de veerbootkade
- de visserijsteigers 4, 14 en 36, en ligplaats 3
- passage zoutfabriek / Verlengde industriekade)
- afbouwlocatie Damen / Korte lijnbaankade

Hiervoor geldt dat er *tijdig afstemming* plaats moet vinden tussen de registerloods en de verkeerspost / havenmeester. De registerloods kan hierbij aangeven welke ruimte hij denkt nodig te hebben. Hierbij wordt rekening gehouden met de manoeuvreereigenschappen van het schip en de verwachte hydrografische en meteorologische omstandigheden.

Veerbootterminal

Zo mogelijk moet de passagetijd worden afgestemd op de dienstregeling. Indien dit niet mogelijk is dan dient overleg plaats te vinden met Doeksen en Rijkswaterstaat om een alternatieve ligplaats voor de veerboot te bespreken. Ook het LNG bunkeren van de veerboten kan een rol spelen.

Visserijhaven

Dit kan vooral een probleem vormen tussen vrijdagochtend en maandagochtend. Bij tijdig bericht kan de havendienst er rekening mee houden dat op de steigers 14 en 36 en ligplaats 3 geen kotters dubbel afgemeerd worden. Op steiger 4 en 35/36 de kotters niet uit laten steken.

Indien een schip bij aankomst deze ruimte nodig heeft, houdt de havendienst hier rekening mee totdat het schip weer is vertrokken.

Kortom: zolang een dergelijk schip in de haven ligt, wordt op ligplaats 3 en de steigers 14 en 36 niet dubbel afgemeerd en steken er geen kotters uit op steiger 4 en 35/36

Overige ligplaatsen

Afhankelijk van de eerste ligplaats, wordt in overleg bepaald of er nog meer knelpunten zijn, zoals dubbel gemeerde schepen aan de Industriekade, Zoutfabriek, Scheepswerf en Korte Lijnbaankade.

Hierbij dient ook rekening te worden gehouden met eventuele zwaairuimte.

Sperren van de haven

De registerloods kan de verkeerspost verzoeken om de haven of een gedeelte daarvan te sperren. De beslissing hierover ligt uiteindelijk bij de dienstdoende havenwachter. Deze kan ook naar eigen inzicht besluiten de haven te sperren. (Te denken valt dan bijvoorbeeld aan wisseldagen van de bruine vloot en een massale verwachte uitvaart van de viskotters op zondagnacht).

Toestemming om door te varen bij sperren wordt uitsluitend verleend door de verkeerspost. De registerloods verwijst overige scheepvaart voor toestemming naar de verkeerspost. Deze houdt hierbij zo nodig ruggespraak met de registerloods.

Verkeersaanwijzingen

De dienstdoende havenwachter op de verkeerspost is bevoegd om verkeersaanwijzingen te geven. Op basis van het verkeersbeeld maakt hij/zij hier zo nodig gebruik van om de vrije doorvaart te bevorderen en/of gevaarlijke passeersituaties te voorkomen.

De registerloods geeft zo nodig informatie over de situatie ter plaatse en kan de verkeerspost verzoeken maatregelen te nemen. De beslissing hiertoe blijft echter in handen van de dienstdoende havenwachter.

Tijpoort

Er wordt een Under Keel Clearance van 10% gehanteerd. Hier kan in overleg tussen de registerloods en de havenmeester van worden afgeweken, als de eigenschappen van het schip en het tracé hiervoor aanleiding geven.

Verder dient een passende tijdstroom te worden gekozen. Over het algemeen zal worden gestreefd de havenmond / voorhaven bij dood tij te passeren. Hierbij dient rekening te worden gehouden met de dwarsstroom voor de haven en het effect van de vul- en leegloopstroom in de haven.

Communicatie

De hiervoor genoemde voorwaarden met betrekking tot manoeuvreerbaarheid, sleepbootassistentie en heersende weersomstandigheden zijn bindend, tenzij hiervoor door de verkeerspost / havenmeester ontheffing is verleend of aanvullende voorwaarden zijn gesteld.

De registerloods / kapitein treedt hierover zo tijdig mogelijk telefonisch in overleg met de verkeerspost (0517-412512).

Toezicht en handhaving

Wanneer een zeeschip wil binnen lopen, vertrekken of verhalen dat niet aan de gestelde voorwaarden / criteria voldoet en hiervoor geen ontheffing is verleend, zal de verkeerspost de toegang, vertrek of verhaalreis weigeren.

De havenmeester kan voor schepen die de haven regelmatig bezoeken, en over voldoende manoeuvreereigenschappen beschikken, een doorlopende ontheffing met voorwaarden verlenen. Deze ontheffing kan door de gezagvoerder of scheepsagent worden aangevraagd. De havenmeester laat zich hierbij zo nodig adviseren door het loodswezen en Rijkswaterstaat.